

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מגילה דף כו.

האם יש ברחוב העיר קדושה, שאם מכרוהו צריך לקחת בדמיו בית כנסת?

מה הטעם?	מה הדין?	
שמתפללים בו בתעניות ובמועדות ¹	יש בו קדושה - ויקח בו ביהכנ"ס	למתניתין - ר' מנחם
התפלולת הנ"ל הם אקראי בעלמא	אין בו קדושה - ויקח בו מה שירצה	לחכמים

האם מקומות דלהלן בירושלים מטמאים בנגעים?

שאר בתי ירושלים	בתי כנסיות ומדרשות	בית המקדש	
אינם מטמאים	אינם מטמאים	אינו מטמא	לתנא קמא
מטמאים	למקשן: מטמאים ² לר' שמואל ב"נ: אינם מטמאים	אינו מטמא	לר' יהודה

מגילה דף כו:

בית הכנסת שמותר למוכרו מה הדין בו או בלבניו באופנים דלהלן?

לבנים חדשות שהזמינום	בית הכנסת או לבנים ישנות שלו	
מותר	מותר ³	מכירתו או החלפתו
מותר ⁴	אסור	להשכירו או למשכנו לשימוש חול
מותר	חד אמר: אסור ⁵ וחד אמר: מותר ⁶	לתת במתנה

¹ כן הגירסא לפנינו, וכן גורס רש"י שגם במעמדות היו מתפללים ברחוב. אכן התוס' (לעיל סוף כה: בד"ה בנל) כתבו, שיש למחוק תיבת "מעמדות" כיון שלא היו עושים את המעמדות ברחוב אלא היו נכנסים לתוך בית הכנסת לעשות אותם.

² ר' יהודה אמר "אני לא שמעתי אלא מקום המקדש" - שאינו מטמא בנגעים, ומזה קשה על ר' שמואל בר נחמני שאמר שבתי כנסיות של כרכים אי אפשר למוכרם דכיון שרבים באים להם מבחוץ - חשיבי של רבים, וא"כ בתי כנסיות של ירושלים איך מטמאים בנגעים הרי ירושלים היא עיר של כרכים ובאים לה מבחוץ וצריך לחשוב את בתי כנסיותיה כבתי כנסיות של רבים שנתמעטו מטומאת נגעים - שאינם בכלל "ארץ אחוזתכם". ותירצה הגמ' אליבא דר' שמואל בר נחמני, דצריך לגרוס בדברי ר' יהודה "אני לא שמעתי אלא מקום מקודש", וא"כ בכלל זה כל בתי כנסיות ומדרשות שלא מטמאים.

³ כיון שהקדושה שלו חלה על הדמים או על מה שהחליף בו, ממילא פוקעת הקדושה מהבית הכנסת או מהלבנים שהיו שלו.

⁴ ואפי' למ"ד שהזמנה מילתא, הני מילי כגון האורג בגד למת - שאחר שנארג הבגד כבר הוא ראוי למת, אבל כאן הלבנים המוזמנות הם כהכנה להכנה וכמו שמזמין חוטים לאריג, שאפי' אחר שקנאם אינם ראויים עדיין ולא נתפס בהם הקדושה למה שהוזמנו.

⁵ הוקשה לו וכי ע"י המתנה תפקע קדושתו, בתמיה. הרי אין על מה שתחול הקדושה.

⁶ ס"ל דמתנה כמכר, דאילולא שנעשה נחת רוח לאנשי העיר לא היו נותנים במתנה, ועל הטובת הנאה הזו חלה קדושת בית הכנסת. אכן ע' ברמב"ן מה שתמה טובא בסוגיא זו. ומה שהאריך לבאר.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
דאף@דאףומי.קו.יל • 6515004 פקס

מגילה דף כו:

מה הן ההוראות של רבא בסוגיא?

למסקנא	מריש הוה אמינא	
נחשבת כתשמיש קדושה עצמו ²	נחשבת תשמיש דתשמיש ¹	א. כורסיא - הבימה
נחשבת כתשמיש קדושה עצמו ³	נחשבת תשמיש דתשמיש	ב. פריסא - פרוכת הארון מבפנים
מותר לעשות ממנו ארון קודש קטן, אבל לא בימה		ג. ארון קודש שנשבר או התפרק
מותר לעשות ממנה מעיל לס"ת, אבל לחומשים אסור		ד. פריסא שבלתה
נחשבים כתשמיש קדושה עצמו ⁴		ה. שקים דחומשים וארגזים דס"ת
אם מטלטלים אותו מקבל טומאה ואם לאו אינו מקבל ⁵		ו. ארון קודש האם מקבל טומאה
קוברין אותו אצל ת"ח ואפילו שונה הלכות ⁶ , ובכלי חרס ⁷		ז. ספר תורה שבלה

¹ כלומר, ואינה נחשבת כתשמיש קדושה עצמו שאסור לזורקו, אלא כתשמישי מצוה שהם נזרקים.

² אחר שראה שפעמים שמושיבים את הס"ת ישר על הבימה בלא מפה שמפסיקה, אמר שהם תשמיש קדושה ואסור לזורקם.

³ אחר שראה שפעמים שמקפלים אותה ומניחת אותה תחת ס"ת, אמר שהם תשמיש קדושה ואסור לזורקם.

⁴ ולא תאמר שמכיון שאינם עשויים לכבוד אלא רק לשמירה בעלמא לא מתקדשים, קמ"ל שכן.

⁵ דינו של כלי עץ שאם הוא עשוי "לנחת" - דהיינו להיות קבוע במקום אחד ולא לזוז - אינו מקבל טומאה, וגם מועיל לחצוץ בפני הטומאה. אולם אם מטלטלין את הארון עם הספר תורה הוא מקבל טומאה ואינו חוצץ.

⁶ כלומר, מי שלמד רק את ההלכות הכתובות במשניות, ולא למד את הגמ'.

⁷ למען יעמוד ימים רבים, והביאה לזה הגמ' ראייה מהכתוב.